

JAVNA RAZPRAVA O POPLAVAH IN UPRAVLJANJU VODA

Povzetek razprave

Včeraj, 20.11.2014 se je v gostišču Livada v Ljubljani, na pobudo Društva vodarjev Slovenije 200 udeležencev javne razprave pet ur pogovarjalo o poplavah. Namen javne razprave, katere organizacijo so podprla številna stanovska društva in tudi skupina Odgovorno do prostora, je bil opozoriti odgovorne v državi, da je treba za učinkovito spopadanje s poplavami odpreti razpravo o problemih in rešitvah ter poplave obravnavati interdisciplinarno. Organizatorji verjamejo, da se je s poplavami treba spopadati povezano, da mora vsak v sistemu, od države in občin do posameznega državljana in stroke, dobro vedeti, kaj je njegova naloga in ravnati odgovorno. Poplave, sporoča stroka, so kompleksen pojav in del sistema urejanja prostora, zaradi česar delijo tudi usodo le tega. Poplave so skrajni odraz razpada sistema prostorskega načrtovanja in organizacije urejanja prostora v Sloveniji. Ključno sporočilo vladi, odgovornim za urejanje prostora in zaščito prebivalstva je, da Slovenija za spopadanje s poplavami potrebuje več kot le akcijski program. Na dogodku je v imenu interdisciplinarne skupnosti, ki se je upravljanje z vodo dotika, spregovorilo trideset posameznikov, med njimi dr. Lidija Globevnik, dr. Pavel Gantar, dr. Bogomir Kovač, dr. Andrej Lukšič, dr. Luka Omladič, Luka Štravs z MOP, župan Slovenj Gradca, .. ki so vsak po svoje opozorili vidike poplav in razlogov za njihov nastanek.

Poudarki

- izpostaviti je treba odgovornost politike za razmere (npr Ljubljana oz. povodje Gradašče)
- poplave niso izključno vodarski problem, ampak so predvsem prostorski problem
- poplave so samo en vidik upravljanja z vodami, obravnavati jih je treba v kontekstu celovite vodne politike ne izvzeto
- javnost je vključiti v pripravo nove vodne politike in ukrepov za njeno izvajanje: nedvoumno je treba opredeliti vlogo vseh deležnikov, od države, do občin, strokovnih služb in državljanov v spopadanju s poplavami
- pomembno je celovito urejanje povodja zato je treba takoj prekiniti prakso parcialnih (zamejenih z občinskimi mejami) rešitev in zagotoviti izdelavo strokovnih podlag za povodja, ki bodo podprle sodelovanje države in občin ter zagotovile vzajemno usklajeno izvajanje ukrepov
- vzdržnost investicij protipoplavnih ukrepov je pomembno ocenjevati tudi z vidika vzdrževanja (dražje ni nujno slabše!)

- zagotoviti je treba delujoč sistem vzdrževanja (nadzor, odgovornost, organiziranost) in upoštevati ekološke lastnosti voda in njeno povezavo s podzemnimi vodami
- razmerja med vložkom v protipoplavne ukrepe in vložkom v sanacije (govori se o vložkih države, večjemu občin, medtem ko so vložki državljanov, ki so neposredno prizadeti, popolnoma prezrti).

Priporočila:

Poleg akcijskega programa, ki ga pripravlja ministrstvo za vlado, naj se pripravi predlog dolgoročnejšega izboljšanje delovanje sistema upravljanja tako, da se prilagodimo novim pogledom in potrebam. Upravljanje z vodami je treba povezati s prostorskim načrtovanjem in razvojnimi programi in zagotoviti celostno obvladovanje fenomena vode kot skupnega dobra in razvojnega vira.

Pripravi se celovite podrobne vodnogospodarske načrte po porečjih, ki naj zagotovijo bolj usklajeno, zvezno, odvisno povezano urejanje vodnega in obvodnega sveta. Načrte lahko pripravljajo v sodelovanju in podpori države v sodelovanju občine izbranega porečja in pri tem uporabijo metodo projektnega povezovanja. Metoda je proces, ki spodbuja učenje in spoznavne procese potrebne za sprejemanje do vode in naravnega okolja bolj odgovornih rešitev. Dokazano lahko prispeva k teritorialno in vsebinsko bolj celoviti obravnavi problemov poplav, suš in ekoloških vidikov. Zagotavlja potrebno sovisnost rešitev in optimizira rezultate v prostoru in vodnemu okolju. Odprtost postopka zagotavlja zgodnjo seznanitev akterjev in lokalnih prebivalcev z oceno stanja in možnimi rešitvami, podpira poistovetenje deležnikov z naravnimi značilnostmi vodotoka in problemi v prostoru ter tako vplivajo tudi na prevzemanje odgovornosti za stanje v prostoru. Tako odprt, vključujoč, postopek zagotavlja višjo stopnjo uresničljivosti projektov, spodbuja oblikovanje novih partnerstev ter predvsem vodi k bolj odgovornemu, tudi samozaščitnemu, ravnanju večjega števila akterjev v obvodnem in vodnem prostoru.

